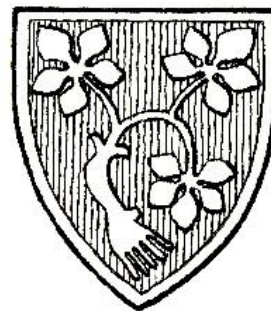

zprávy

roudnické farnosti

27. číslo – květen 2017

ÚVODNÍK

Polyxena, z Boží milosti kněžna z Lobkovic, rozená z Pernštejna, paní na Roudnici nad Labem

Koncem března se v budově Lobkowiczského paláce, který je součástí areálu Pražského hradu, konala prezentace knihy Polyxena z Lobkovic, nesoucí podtitul Obdivovaná i nenáviděná první dáma království. Vypravili jsme se tam.

Autorka knihy, doc. Marie Ryantová, nepřihlížela paní Polyxeně titul první dámy v našem moderním chápání, tedy jako chotě hlavy státu, nýbrž obrazně jako ženě se zcela výjimečným postavením v českém království a nutno podotknout, že ve zcela výjimečné době.

O výše zmíněné knize jsem měl povědomí již z loňského léta, kdy jsme o jejím čerstvém vydání s několika z vás, farníků, rozmlouvali při kávě v Klášterním klubu. Při představení knihy veřejnosti, které uspořádalo nakladatelství Vyšehrad ve spolupráci s Lobkowiczským palácem, byl koncertní sál plný nejen odborníků z řad akademické obce, ale i čestných hostů a zájemců o českou historii. Paní docentka M. Ryantová nejprve promluvila o postupu, který volila při psaní knihy, především však hovořila o důvodu jejího vydání. Následovaly dotazy a možnost prohlídky paláce, kterou jednoduše řečeno nešlo nevyužít, vzhledem k tomu, že velká část exponátů měla svůj domov původně v roudnickém zámku. Nemýlil jsem se v očekávání, prohlídka byla opravdu mimořádným zážitkem. (Prohlédnout si je možno sbírky obrazů, nádobí, hudebních nástrojů, náboženských artefaktů, zbraní i předmětů denní potřeby.)

Doma jsem netrpělivě otevřel knihu. V osmi kapitolách je zachycen pohled na šlechtičnu, jež dodnes patří mezi nejznámější nepanovnické postavy české historie. První tři kapitoly představují Polyxenu z Pernštejna v širším dobově historickém kontextu. Především se jedná o široký kontext rodinných a společenských poměrů doby, kdy Polyxena vyrůstala. Autorka se zde opírá především o prameny a snaží se objektivně zachytit Polyxenu nejen v kontextu časového vývoje, ale též v síti vztahů, které formovaly její pohled na společnost a hledání jejího místa v ní. Jakožto dcera představitele předního českého šlechtického rodu, nejvyššího kancléře Vratislava z Pernštejna, držitele řádu Zlatého rouna, a jeho manželky, španělské dámy Marie Maxmiliány Manrique de Lara y Mendoza, patřila mezi dívky, u nichž se očekával sňatek s některým z významných šlechtických rodů. Stal se jím Vilém z Rožmberka, a ačkoliv jejich manželství bylo bezdětné, společně dokázali v souznění žít a hospodařit. Právě v manželství s Vilémem měla paní Polyxena možnost získat první osobní kontakt s roudnickým panstvím, a musel být vskutku intenzivní, neboť ještě za Vilémova života společně nechali přebudovat část hradu v renesanční zámek, aby zde mohli přijímat hosty; darovali peníze na opravu hradeb i budov bývalého

augustiniánského kláštera. Po manželově smrti Polyxena roudnické panství zdědila a pečovala o něj.

Tři poslední kapitoly knihy jsou věnovány jejímu druhému manželství se Zdeňkem Vojtěchem Popelem z Lobkovic. Vdova Polyxena Rožmberská se pohybovala v české vysoké společnosti naprosto samozřejmě a neměla potřebu uzavírat druhý sňatek. Z dopisů, které si psal pan Vojtěch a paní Polyxena nejprve se svými přáteli, později mezi sebou, ale jasně plyne, že sňatek byl výsledkem skutečného zalíbení jednoho v druhém. Ačkoliv byl věk paní Polyxeny pro početí prvního potomka již značně vysoký, povedlo se (prý díky přímluvě pražských františkánů od P. Marie Sněžné). Syn Václav Eusebius vyrůstal sice v době značně složité, ale v prostředí, které mu poskytovalo a vyžadovalo od něj vzdělání a především morální zásady. V době manželství se pár pohyboval často odděleně, Zdeněk Vojtěch měl mnoho povinností ve Vídni, zatímco Polyxena pečovala o panství, o čemž svědčí i korespondence.

Postava Polyxeny je často interpretována v souvislosti s manželem Zdeňkem Vojtěchem z Lobkovic a dobou bělohorskou jako zarputilá a nesnášenlivá katolička. Doc. Ryantová se obrací přímo k pramenným zdrojům a snaží se ukázat Polyxenu jako skutečnou ženu, manželku, šlechtičnu a správkyni majetku spíše než jako náboženskou fanatickou snažící se o porážku nekatolických pánů a prahnoucí po jejich majetku. Situace v období před bitvou na Bílé hoře a po ní byla velmi složitá. Lidé, kteří stáli za svým názorem, neopouštěli od svých slibů a stáli na tom, co považovali za správné po celé toto období, což byli právě Polyxena i Zdeněk Vojtěch, se stali v obrozeneckých očích zpátečníky a tmáři, v očích marxistických pak nenávidnými vykořisťovateli.

Díky Bohu, že dnes se odborná veřejnost snaží hledat objektivnější pohledy na tyto významné osobnosti. Je květen, měsíc mariánský. Čas, kdy už je možno vyjít na procházku sluncem zalitým městem. Až půjdete kolem zámku, vzpomeňte na šlechtičnu, která zemřela zaopatřena svátostmi 24. května 1642 v Praze se slovy „Matko Boží!“ a jejíž ostatky spočívají v hrobce rodu v kostele svatého Václava poblíž náměstí a zámku, který si tak oblíbila.

Jan K. Hejduk

SOCIÁLNÍ MAJÁLES

POZVÁNKA NA SETKÁNÍ S ROUDNICKÝMI NEZISKOVKAMI A NA „TUČNÁKY“

Ve čtvrtek 18. 5. od 10.00 do 17.00 se na Karlově náměstí v Roudnici nad Labem můžete setkat se zástupci sociálních služeb, kteří si pro vás připravili prezentaci své činnosti, ale také další doprovodný program. Takže kromě toho, že se dovíte, na koho se obrátit v nečekaných či náročných životních situacích, nebo si uděláte představu o tom, jaké problémy řeší lidé kolem vás a jakým způsobem jim lze pomáhat, tak na vás čekají také soutěže, hudební program, foto koutek, občerstvení a **od 15.00 divadelní pohádka Tučňáci na arše, kterou zahraje Jan Horák, který vás tímto srdečně zve.**

KDO JE KDO

Paní Olga Otáhalová vystaví v ambitu kláštera své obrazy. Pro rozhovor s ní jsem si udělal výlet do Mělníka, kde nyní žije. Chvilku jsme se bavili o instalaci výstavy a o průběhu vernisáže a pak jsme se posadili k čaji, v pozadí zněl příjemný jazz. Četl jsem, že jste během života bydlela na nejrůznějších místech. Jak se vám to přihodilo?

Jsem z Mělníka. Po roce 1989, pár let po smrti svého manžela, jsem se zde seznámila se svým přítelem, který se vrátil z emigrace v Německu po roce 1968. Byl restaurátor, báječný člověk, nesmírně výtvarně nadaný. Odešla jsem s ním pak do znovu Německa a posléze na Mallorcu s tím, že tam vybudujeme obchod se starožitnostmi, což se nám podařilo. Můj přítel s tím měl už z předchozího pobytu v emigraci zkušenosti. Bylo to moc velké dobrodružství.

Vy jste pracovala také v tom obchodě?

Ano, byla u toho ta restaurátorská dílna a já mám střední restaurátorské vzdělání, tak jsem tyto věci uměla. Opravovala jsem porcelán a malovaný nábytek. Před tím jsem pracovala jako umělecká malířka ve Štuku v Praze a opravovali jsme například malby na zdi v kostele Svaté Ludmily na Náměstí Míru. Měla jsem stejnou profesi jako on a o to to bylo zajímavější, že jsme mohli spolupracovat.

Jak jste se sžívala s úplně jiným prostředím a kulturou?

Bylo to zajímavé, ale asi bych to nedokázala takhle rychle popsat. Ale George Sand napsala knihu, kterou když si člověk přečte, tak pochopí, jaká je Mallorca. George Sand tam odjela s Fryderykem Chopinem, který byl nemocný, s nadějí, že se tam uzdraví. Opak byl pravdou. Kniha se jmenuje Jedna zima na Mallorce a bohužel nevyšla česky. Ale krásně popisuje, jak tam ti lidé žili. Jsou to prostě ostrované a to, že žijí na ostrově, se promítá i do jejich povahy. Nejsou to Španělé, ale hrdí Mallorčané. Donedávna ale se tam ještě žilo vlastně hodně prostě, pěstovali olivy a chovali prasata. Bohatství přišlo až s příchodem turistů. Ale je to nádherná země, barevná, těch květin, co tam všude kvetou!

Ten váš obchod byl zaměřený spíše pro turisty?

Ne. Byl to obchod v centru hlavního města Palma, kde je také překrásná katedrála. A v tom obchodě a dílně se opravoval a prodával ten jejich místní typický středomořský nábytek, ale zároveň s tím se tam prodávaly i obrazy, malovaná keramika a starožitnosti. Pak ale přítel onemocněl a navíc se rodina jeho dcery rozhodla, že už nechtějí podnikat. Ty prostory byly jejich. A také ho to začalo táhnout domů. Tak jsme se vrátili.

Jak jste se vlastně k malování dostala?

Já jsem vždycky chtěla malovat. Měla jsem moc ráda barvy. Chtěla jsem se dostat na akademii na volnou malbu a nakonec se mi to i přes různé problémy spojené s normalizací podařilo. Ale pak mi napsali z ministerstva školství

a kultury, že nejsem ideově vyžralá, že v mém případě není záruka ideového vývoje a že tudíž nepřichází v úvahu, aby mě někdy vůbec přijali. To bylo šílené, ale postupem let jsem se s tím vyrovnala. Také jsem to pak dovedla vidět z druhé stránky, protože mám známé, kteří to vystudovali a slyšela jsem, v jakých podmínkách studovali, jak to bylo nesvobodné. Začala jsem pracovat v Náprstkově muzeu. Tam měli pro své pracovníky střední školu s maturitou. Pak po revoluci jsem měla vlastní živnost, ale po celou tu dobu jsem nepřestala malovat a také jsem vystavovala.

Co na vás mělo při tvorbě nějaký zásadnější vliv?

To můžu říct docela přesně. V roce 1971 zemřel Josef Šíma a asi dva roky před tím měl výstavu v Praze a to když jsem viděla, tak jsem objevila něco, co bylo pro mě moc důležité. Rozuměla jsem tomu a byl to přesně ten svět, který mě zajímá. Ale třeba také už od čtrnácti se mi nesmírně líbil Paul Cézanne a pak další.

Formovaly vás pak nějak i ty změny prostředí?

Mám hodně obrazů z té doby, které teď nevystavuji, je to hodně barevné a expresivní a je zřejmé, že je to to Španělsko. V tom středomoří je opravdu jiný vzduch, jiné světlo, jiné barvy. My žijeme v mírném pásmu. Nádherný podzim, listí pomalu padá. Člověk pochopí ten význam slova „mírné“ až teprve když zažije ty šílené výkyvy. Každého samozřejmě utváří prostředí, ve kterém žije, ve kterém maluje, jestli má hodně světla. Je třeba potřebovat být v hezkém prostředí. A když maluju, tak se snažím zachytit tu krásu, které by si jinak třeba člověk nevšiml. Mám rády intimní, jemné, nepatrné věci, které jsou ale pro život důležité.

Tvoříte spíše tak, že venku nasáváte inspiraci, a pak si to odnášíte domů?

Venku nekreslím, to není potřeba. Hodně fotím. Jednu dobu jsem si hodně fotila takové postřehy a doma jsem se pak na to dívala, ne že bych podle toho malovala, ale lépe jsem si pak vybavila i další okolnosti. Malovat doma je nutné, aby si člověk mohl vše v klidu srovnat.

Líbí se mi ta hudba, která vám tu hraje. Mám dojem, že k většině posluchačů hudba promlouvá velice jasně, najdou se v ní, ale k výtvarnému umění často jen stěží nacházejí klíč.

Ale třeba je to naopak. Proč o sobě pochybovat. Přece vnímání barev je to nejzákladnější. I dítě na ně rychle reaguje. Co když je to umění dnes takové, že tolik nepůsobí na city, že nepracuje s emocemi? Já city potřebuju. Potřebuju nejdříve něco cítit, a pak to snad může pocítit i ten divák. Mluvím samozřejmě jen za sebe. Ale není přece možné, aby člověk, který se chce podívat na obraz, musel k tomu studovat dějiny umění. Mnoho lidí se dnes postaví před obraz a řekne, já tomu nerozumím, ale snad by spíš měli mít odvahu říci, na mě to nepůsobí. Tečka. Nic víc, nic míň.

Děkuji a přeji, aby se na Vaši výstavu v ambitu kláštera přišlo podívat mnoho vnímavých diváků.

Jan Horák

CO BUDE

BUDE POSEKANÝ TRÁVNÍK: MÁME OVCE

Abychom náležitě oslavili neděli Dobrého pastýře, zakoupili a přivezli jsme k této příležitosti párek biologických sekaček trávy. Starší ovce a mladší beránek (má takovou optimální velikonoční velikost) se zabydlují na zahradě a seznamují se s bujnou vegetací, která bude jejich úkolem. A nejen to. Doufáme, že se podaří je ochočit, aby se mohly stát kontaktními pracovníky Ekocentra Zvonice a trpělivě snášely doteky dětských ručiček. A třeba uděláme i živý betlém. ☺

Doufáme, že elektrický ohradník od Pohořalých bude dobře fungovat, abychom nemuseli nacvičovat základní dovednost Dobrého pastýře, hledání zaběhnuté ovečky...

Zuzana Horáková

VISITATIO SEPULCHRI – LITURGICKÁ VELIKONOČNÍ HRA ZE 14. STOL. NEDELE 14. 5. PO MŠI (CCA 10.00)

Stejně jako v loňském roce bychom si chtěli prodloužit velikonoční radost a zpřítomnit si okamžik putování žen k prázdnému hrobu. Během soboty nastudujeme se zájemci krátkou středověkou latinskou liturgickou hru a v neděli 14. 5. po mši ji provedeme v prostoru ambitu nebo kapitulní síně.

Velikonoční liturgická hra Visitatio sepulchri (navštívení hrobu) patří mezi nejstarší dochované památky evropského středověkého divadla. Vyvinula se postupným rozšiřováním s doplňováním zpěvů, původně zapojených přímo do velikonoční liturgie. V českých rukopisech se nejstarší zápisy dochovaly z 12. století. Verze, kterou chceme nastudovat, byla zapsána na začátku 14. století do procesionálu, používaného v klášteře benediktinek na Pražském hradě. Hru provozovaly jeptišky a členové kanovníckého sboru přímo v kostele sv. Jiří během ranních hodinek na svátek Vzkříšení.

Tuto verzi jsme vybrali proto, že na rozdíl od jiných, kratších, obsahuje celkem tři dějové epizody, odvozené z textu evangelií. První je scéna, kdy tři smutné ženy přicházejí k prázdnému hrobu a od anděla se dozvídají o Zmrtvýchvstání. Druhá scéna líčí dialog Marie Magdaleny s Kristem, kterého zpočátku považuje za zahradníka. Ve třetí scéně běží dva učedníci ke hrobu a následně sdělují, že v něm Krista nenašli. Hru zpíváme podle edice Václava Plocka: Melodie velikonočních slavností a her ze středověkých pramenů v Čechách, Praha 1989, v nastudování PhDr. Jany Vozkové, CSc. Jednotlivé obrazy proložíme českým čtením z Písma, abychom se lépe zorientovali v latinském ději. Pokud byste se chtěli zúčastnit sobotního nácviku, dejte vědět!

Zuzana Horáková

NOC KOSTELŮ 2017 – PROGRAM V ROUDNICI N/L

pátek 9. 6.

- 16:30 23:00 **Otevřený kostel + ticho nebo varhany + adorace + Modlitba za dobrou věc**
mlčenlivé zastavení nad tématy, která nám leží na srdci
- 16:30 23:00 **Marnost nad marnost - výstava fotografií**
Pouliční fotografie bratra Šimona z řádu bratří kazatelů v dialogu s knihou Kazatel...
- 16:30 23:00 **Olga Otáhalová: Obrazy**
Výstava maleb v klášterním ambitu
- 16:30 19:00 **Výtvarná dílna pro děti**
- 16:30 19:00 **Čtení na zahradě**
Lehněte si na deku, mládež vám přečte příběh...
- 17:00 17:30 **Prohlídka zvonů + zvonění**
Výstup na zvonici k několikátunovým renesančním zvonům a zvonění přede mší. Odchod v 17.00 od vstupu do kostela.
- 18:00 18:45 **Mše sv.**
- 19:00 19:50 **U. Hub: Tučňáci na arše**
One-man-show o třech tučňácích, Noemově arše a o tom, že Pánaboha si můžeme představovat jak chceme, ale do kufru se nacpat nedá. Hraje Jan Horák
- 20:00 20:45 **Koncert duchovní hudby - Ensemble Hilaris (Praha)**
- 23:00 23:15 **Závěrečná modlitba**

Po celou dobu bude otevřen Klášterní klub

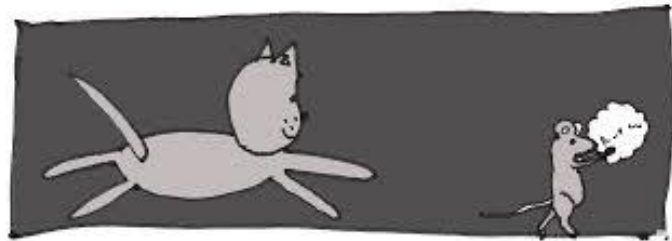
Občerstvení za dobrovolný příspěvek, posezení a pohoda v prostředí starého klášterního chléva a na dvorku.

Hledáme dobrovolníky, kteří nám pomohou zajistit hladký průběh akce – informační stánek, hlídání kostela a ostatních prostor, služba u adorace Nejsvětější svátosti + modlitba za příchozí, technická četa, úklid po akci apod. Pojd'te se zapojit. Nebo jen tak přijd'te. Živé společenství je to nejlepší, co mohou příchozí návštěvníci potkat...

Díky,

Zuzana Horáková

Poslední MĀĀU

...a co bude
příště?

PROGRAM

- ne 7. 5. * vernisáž výstavy Olgy Otáhalové – po mši v ambitu
ne 7. 5. * mše sv. na Řípu, 15.00
- po 8. 5. * žehnání opravené kaple v Brozánkách, 15.00
po 8. 5. * Svátek Panny Marie, Prostřednice všech milostí, mše
sv. v Roudnici + májová pobožnost, 18.00
- ne 14. 5. * **Visitatio sepulchri**, středověká liturgická hra
k farní kávě, po mši v ambitu, cca 10.00
- út 16. 5. * svátek sv. Jana Nepomuckého, mše v Roudnici
v 18.00 + májová pobožnost
- čt 18. 5. * Sociální majáles, Karlovo nám., 10.00 – 17.00
- ne 28. 5. * **Slavnost Nanebevstoupení Páně** (přenesena
ze čtvrtka 25. 5.)
- st 31. 5. * Svátek Navštívení Panny Marie, mše v Roudnici
v 18.00 + májová
- so 3. 6. * Setkání mládeže, děkonná modlitba za rok po
biřmování + modlitba za letošní a příští biřmovance
+ příprava Noci kostelů, 15.00 v Klubu. Navazuje setkání
letošních biřmovanců – příprava na přijetí svátosti.
- ne 4. 6. * Slavnost Seslání Ducha Sv., biřmování v pražské
katedrále v 10.00
- pá 9. 6. * Noc kostelů
- so 10. 6. * Svatohubertská mše, 11.00 v Roudnici,
celebruje d. p. Roman Depa, farář z Lovosic

Pravidelně se zpovídá v Roudnici půl hodiny před každou mší sv. s výjimkou neděle. O tuto službu lze také požádat po mši sv. (především mimo Roudnici) nebo si domluvit individuální termín.

KLÁŠTERNÍ KLUB je otevřen vždy v pátek a v neděli.

➤ **VŠECHNA ČÍSLA ZPRÁV JSOU KE STAŽENÍ na webu v sekci „O nás“:**
<http://www.farnostroudnice.cz/o-nas/farni-zpravy/>

Římskokatolická farnost Roudnice n/L, Komenského 174,

www.farnostroudnice.cz, Facebook/Klasterroudnice

kněz Martin Brousil, farnost.rce@seznam.cz, 608982813